

Anmeldelse: Pattedyr i Norden

Bog anmeldelse:

Jan Kjærgaard Jensen & Ole Frank Jørgensen. Pattedyr i Norden. Gyldendal 2017. 348 s., 349,95 kr. (vejl.)

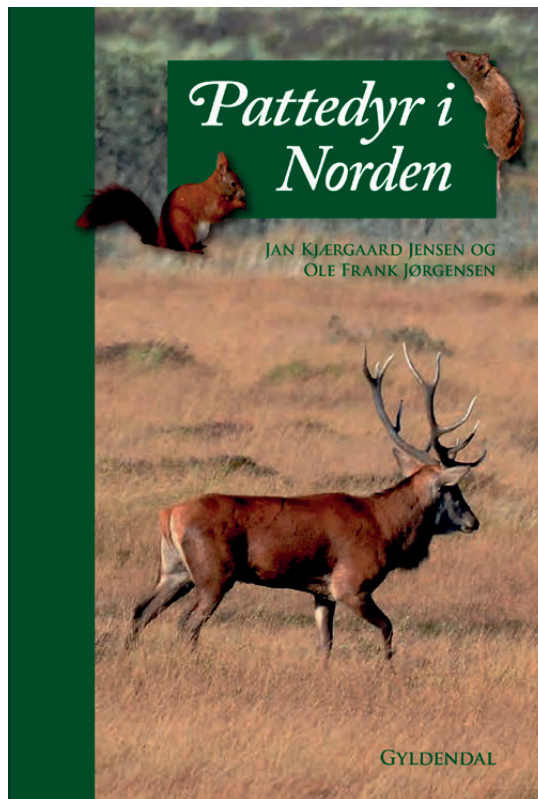
Mange kender forfatteren biolog og naturvejleder Jan Kjærgaard Jensen, ikke mindst som den indlevende og inspirerende formidler af naturen i bl.a. TV. Jan kaster sig i bogstaveligste forstand begejstret over de forskellige biologiske emner og får på denne måde inddraget den brede befolkning. Dette er ikke på samme grad tilfældet med medforfatteren, biolog Ole Frank Jørgensen. Derimod har han i mange år stået i kulissen som forlagsredaktør på adskillige håndbøger om naturen, og dermed været med til at formidle biologisk viden på den skriftlige måde og her som forfatter.

Bogen indeholder:

- Nøgler til artsbestemmelse af pattedyr ud fra dyrets udseende, fodspor, ædespor, kranier eller dele heraf.
- Korte beskrivelser af pattedyrenes hovedgrupper.
- Beskrivelser af alle arter med oplysninger om navn, forvekslingsmuligheder, kendetegn, levested og udbredelse, føde og levevis.
- Praktiske anvisninger på, hvordan man kommer til at se dyret eller spor efter det.

De mange indledende nøgler (knap 90 s.) om spidsmus, flagermus i hvile, flagermus i flugt, små gnavere, mårer, hjorte, sæler, hvaler i vandet, hvaler på land, fodspor, ekskrementer og kranier og tænder er noget nyt og særdeles positivt i en håndbog om pattedyrenes biologi. Nøglerne er opbygget som et sammendrag af tidligere forskellige udgivne bestemmelsesnøgler, og den store udfordring har her været at give plads til gode og anvendelige illustrationer. Her har forfatterne indgået et kompromis ift størrelse og tilgængeligt layout, som ikke tilgodeser brugeren. De anvendte illustrationer og især fotos er små og i mange tilfælde ikke brugbare til nøglebrug for amatøren. Jeg er af den opfattelse, at vil man fordybe sig i 'dyrespor' fra pattedyr, kommer man ikke uden om Preben Bangs og Preben Dahlstrøms bog fra 2005 og Verner Frandsens 'Dyrespor i Farver' fra 2007.

Beskrivelser af pattedyrenes hovedgrup-

per giver en fin indledning til de enkelte artsgruppers fælles kendetegn og træk. Beskrivelserne af de enkelte arter er kort, men frisket op med nyere og relevante fotos. Forfatterne lægger ikke skjul på, at inspirationen til den nye bog stammer fra Nordens Pattedyr (1993) skrevet af afdøde zoolog Birger Jensen. Det må også konstateres, at der i stor udstrækning er tale om genbrug fra bl.a. dette værk samt Havpattedyr i Nordatlanten (2001), Dansk Pattedyratlas (2007) samt flere numre i serien Natur og Museum (Naturhistorisk Museum, Aarhus). Tekstmæssigt er der tale om en beskåret udgave af Nordens Pattedyr, og det er tydeligt, at den historiske belystning samt den biologiske fremstilling, forståelse og indlevelse, som dette værk indeholder, ikke findes i den nye bog.

De praktiske anvisninger på, hvordan man kommer til at se dyret eller spor efter det, er et rigtig godt initiativ i forsøget på

at udvide den almindelige interesse for pattedyr. Men der skal stadig megen tålmodighed til at komme tæt på pattedyrene. Tidligt op og sent i seng er nøgleord for den, der ønsker at studere vilde pattedyr i det fri.

Det angives i litteraturlisten, at der er tale om ældre referencer, det er for så vidt ærligt nok at påpege. Men indimellem er der for anmelderen at se medtaget nyere rapporter og artikler, som man tilfældigt er faldet over. Der eksisterer en lang række lignende og offentligt tilgængelige rapporter og notater, som man også kunne have refereret til.

Nøglerne er ikke i alle tilfælde entydige, fx kan man ikke nå frem til vaskebjørn i hovednøglen, og mårerne adskilles på det lyse/gullige bryst, hvilket betyder at man går forkert, hvis man står med en odder i hånden. Når man anvender størrelsen som nøg-

lekarakter vil man selvfølgelig have udfordringer med unge individer. Nye latinske navne er i dag gældende for fx polarræv (*Vulpes lagopus*), mink (*Neovision vison*) og mosegris (*Arvicola amphibius*) og rødms (Myodes glareolus). Sidstnævnte er nok et resultat af, at forfatterne ikke til daglig beskæftiger sig professionelt med pattedyr, og derfor ikke er opdateret med den nyeste viden herom.

Der er meget begrænset ny biologisk viden i bogen, og dette er ærgerligt. Men for den læser, der ønsker ét samlet overordnet og generelt bredt værk om nordens pattedyr og ikke er interesseret i detaljer, kan bogen anbefales.

Aksel Bo Madsen, Institut for Bioscience – Kalø, Aarhus Universitet